

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és tevélység

Árnyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Rózsa.

Annyira bele vagyunk gabajodva az ország ügyes-bajos dolgaiba, hogy csaknem furesának látszik, a saját bajainkkal való foglalkozás akkor, mikor hetek óta egyébről sem foly a társalgás, mint arról, hogy ki lesz a miniszterelnök s ki fogja-e állani ez a szerencsétlen ország nagyobb megrázkódtatás nélkül a jelenlegi politikai válságot, vagy bele rohan az önmaga által teremtett veszedelmbe, melyből isten tudja mikor fog ismét kikapaszkodhatni. — Uton, utfélen, vendéglőben, kávéházban, magánkörökben, kaszinóban, egyszóval mindenütt, a hol két-három ember találkozik, csak a budapesti és bécsi hírekről kérdezősködnek s foly a vitakozás — mintha nem volna elég baj itthon is! — nem törődik senki azokkal a fenyegető veszedelmekkel, melyeket nem mi teremtettünk meg, hanem a gondviselés. Mert a takarmány elfogyott, a tehének vágóhidra kerülnek, — tej alig van s a mi van, az is rosz és méreg drága. A mi éghajlatunk alatt szükséges téli hótakaró az idén hiányzott a vetésekről s így a gabonaneműek a hosszú hideg tel alatt sokat szenvedvén, a jövő aratással szemben sem lehetnek rózsás reményeink. Gazdáink, kik az ország ügyei mellett saját ügyeikkel is foglalkoznak, aggódó szemekkel néznek a jövő elébe.

És a hivatalnokai kar? Hát bizony a fizetéséből élő ember is átmegy a megpróbáltatásokon, mert ezidő szerint a fizetésjavításnak épen semmi hasznát sem látja. A mennyit nyert a révén, ép annyit fizet a vámon; drágább az élelem, lakás, fűtőanyag — s ez így lesz a jövőben is.

Mégis úgy élünk, mintha ezek a bajok nem égetnének. A magyar ember égő hazafiságának legeklatánsabb bizonyítéka az, hogy minden egyéni baj fölé helyezi a haza bajait; ezeken eltöpreng eltörődik, busul, szenvedélyeskedik, a takarmány, krumpli és a pénzhány nem ronthatja el a ked-

vét annyira, hogy szegénységében is mulatni ne tudna. Pedig csak a jó isten tudja, hogy minek nézünk elébe s mégis mulatunk. Mulatunk annyit, a mennyit még sohase. Legalább Rimaszombatban nem. Deczember óta majdnem minden hétre kijutott valami s jövőre is „nárczius végéig” minden hétre le van már foglalva.

Ugy rémlik előttem, mintha a lelkünkben élő vezérlő gondolat az volna, hogy a minek oka a gondviselés, azt nem is hozhatja helyre más, csak a gondviselés, de a minek mi magunk voltunk a kovácsai, — s esetleg rosz kovácsai — azt nekünk kell újból és jobban nyélbe ütünk. A hol csak a jó isten segíthet, abba mi ne elegyedjünk, bizzunk abban, hogy nem engedi elpusztulni az ő választott népét, — de a hol nekünk kell a munkásság terére lépni: ott már nem szabad mulasztást elkövetni, vagy nemtörődőséget tanusítani.

E lapok előző számában valaki egy igen okosan megírt cikkben felsorolta azokat a teendőket, melyeket városunk fejlődése megkövetel. Szó esett e cikkben utczarendezésről, kövezésről, vízvezetékéről, csatornázásról. Mind szükséges dolgok s bizony nem tudnám megmondani, melyik az égetőbb, melyiket kellene először megvalósítani s ahoz még csak nem is konyitok, hogy ha neki durálnók valamelyiknek magunkat: miből fedeznők a költséget, mert átkozott szegények vagyunk s a jövő reménységei alapján alig lehet kilátásunk arra, hogy valaha gazdagabbak lehetnénk.

Hanem arról van tudomásom, hogy nem-sokára 400 ezer korona fog városunk falai közé bevándorolni s ez összeggel befoltozunk annyit, a mennyit lehet. A legnagyobb foltot a leányiskolára tesszük, mert evvel tartozunk saját nagyhatalmi állásunknak. A fentmaradó összeggel javítunk itt is, ott is, aztán úgy mellékesen ki-

tataroztatjuk a „Rózsa” vendéglőt is, hogy legyen hol elfelejteni saját bajainkat s éltetni a hazát.

Ezeket a levegőben levő városrendezési reformokat fejtegeti az az okosan megírt cikk, melyből nyilvánvalóvá lesz előttünk, hogy ha meg akarjuk tartani a „város” czímet és rangfokozatot, lassanként mind meg is kell valószínűsítanunk.

Az ellen, hogy a „Rózsa” vendéglő kijavítása is felvetetett a város fejlesztésének programjába, nem lehet kifogása senkinek. Elvégre is egy jó vendéglő első rangú tényezője annak, hogy úgy az idegen, ha minket meglátogat, mint mi, valahányszor nagyobb társas összejöveteleket rendezünk, ez épület falai között jól érezzük magunkat. A mostani „Rózsa” végtelen sokat nyújt abból, a mi kellemetlen, alig valamit abból a mi jólesik. Padlózata kritikán alóli, ablakai rongyosak, karzatairól minden ajtonyítás-kor jégsarki levegő árad be, hogy lehűtse a tánczolókat hevé, szűk mellékhelyiségeit utójára talán az ötvenes években festették ki s szögleteiben pók-paloták és kéjlakok utcasorai ékeskednek. S a ki a bál szünőrája alatt étkezni akar: annak át kell vándorolnia — a piacról a Rózsa-utczába, hogy ott elmenjen az étvágya. Csúzt, náthát, rheumát, tüdőgyulladást, influenzát csak azért nem kapunk, mert a meghűlést kitánczoljuk s a rózsai behatásokhoz acclimatizálva vagyunk.

Ennek az épületnek ezen állapotban való fenntartása nemcsak lehetetlen, de a város méltóságán alóli. Udvara inkább ne volna, mert a mi van: (lehet, hogy szükségből) egy szemétgyűjtemény.

Avval tisztában vannak a város vezetői, hogy a Rózsának olyforma átalakítása, hogy a mai igényeknek megfelelően, a városnak jól fel-fogott érdekében áll. Hiszen ép ez a vendéglő

TÁRCZA.

Lisznyai költészete.

Írta és a Tompa-társaság ülésén felolvasta HORVÁTH ZOLTÁN.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mikor társaságunk derék elnöke szavamon fogott erre a fölolvására, akkor még azt hittem, hogy egy igazi anekdotát, egy kiadatlan költeményt lesz szerencsém fölolvadni, — de mikor kutatni kezdtem, meggyőződtem róla, hogy a költő az atyám emlékezetében élő versét utóbb, utolsó művei közt kiadta. Így hát a költőről, Lisznyairól fogok fölolvadni.

A vidékiesség és kelmeiség képviselői közül, a legtehetségesebb Lisznyai Damó Kálmán, kitől a gyöngéd érzést, gyermetes felfogást, a költői hangulatokban és kpekben való gazdagságot elvitatni nem lehet, de képzelme igen gyakran szeszélyes játékokat űz, színes buborékokban gyönyörködik, vagy a titokzatos jelviesség és nyers való közt csapong. (Böthy Magyar líra a forrad. után.)

1823-ban született Herecsenyben, (Nógrád m.) Lonszonon, Pozsonyban és Éperjesen tanult. Barátai voltak Sárosy Gyula és Kerényi Frigyes.

1843-ban Pozsonyba ment az országgyűlésre, mint Kubinyi Ferencz és Huszár Károly nógrádi követek jurátusa. Itt ismerkedett meg Petőfivel. Petőfi épen a Dunaparton állt, mikor az érkező pesti hajóból kiszálltak. Kubinyi a kiszálláskor hangosan kiáltotta Lisznyai nevét, a mit Petőfi meghallván, odalépett hozzá s kérdé:

— Ön Lisznyai, a költő?

— En vagyok! — felelé.

— En Petőfi Sándor vagyok! — szolt bátorlalanul, de Lisznyai megölelte a kopott, igénytelen ifjút, kikérdezte helyzetéről, megosztotta vele pénzét, fehérneművel és öltözettel látta el.

Azután Lisznyai bemutatta Petőfit az ifjú íróknak. (Ferenczi Z. Petőfi élete I.)

1846-ban jelent meg első gyűjteménye: Tavasz dalok ezimén.

Lisznyai foglalkozására nézve aljegyző, táblabíró és törvényszéki bíró volt.

A szabadságharcban résztvett, azután besorozták közlegénynek a gr. Nugent gyalogezredbe. Tirolban, Schlesvigben, Olaszországban járt s ez idő alatt került össze atyámmal, a kit a Ferencz Károly ezredbe soroztak közlegénynek. Sok nélkülözést és lealáztatást kellett eltűrniök. Atyám beszélt, hogy egy ízben Radecky tábornokhoz rendelték vagy 12 legényt favágásra. A jöle-kü tábornok sora kikérdezte őket: mi voltát tiám a magyar seregben? A feleletekből kitént, hogy ki kapitány, ki főhadnagy, sőt még őrnagy is került elő a favágók közül; az apám, mint fiatal gyerek, csak hadnagyságig vitte. Radecky elbocsátotta őket s meghagyta, hogy máskor ne rendelkeztek ki honvédtiszteket favágásra. De nem minden főlebbvaló volt ilyen jó indulatu, mint az osztrák hadsereg, mult századbeli talán egyetlen győztes hadvezére!

A keserű kenyéren tengődő magyar honfiak a szomorú rabság napjait azzal enyhítették, hogy összejöveteleik alkalmával költeményeket tanultak, szavaltak. Így tanulta meg sok más közt atyám Lisznyainak ezt a költeményét is, a melyet aztán sokszor elmondott gyermekeinek, nekem pedig életem egyik fordulópontján leírta szavalati darabnak. Volt köztük a leghévesebb forradalmi szellem hangjának megnyilatkozása. Emlékszem, hogy nővéremnek lediktált egyet, a mely Németország 32 fejedelemségéről így szolt: 32 kigyótészket, 32 koronát tapos el ott a szabadság szelleme.

Lisznyai 1851-ben kiszabadult s még abban az évben kiadta a Palócz dalokat. „Eredetiség, frissesség, fordulatoság és kedélyesség váltakozik” e dalokban, a melyekben gyermekkori emlékeit, szülőföldje ünnepeit és mulatságait énekli meg.

Dalait a közönség nagy elismeréssel fogadta, sőt egyeseket francziára és németre is lefordítottak. De az izlés ellen gyakorta vét. Többi művében hanyatlást jelez az irodalomtörténet. Megjelent tőle: Ujabb palócz dalok 1857. (?) Dalzongora 1858. (?) és Madarak pajtása 1856. Egyik Lexikonunk 3 utolsó kötetének évszámát hibásan közli, mert a Madarak pajtása a legutolsó 1856-ban jelent meg.

Világnézete, eszméi, kifejezései, izlése nem ment át azon a tisztáson, a melylyel a népies irány igazi jó költője lehetett volna, mert megvolt benne a naivság, eleven érzék a természet és az élet szépségei iránt.

Meghalt 1863-ban s híret s nevét mihamar elfeledték.

Művei közül is alig tudtam 2 kötetet nagy utánjarral föl kutatni.

„Lisznyai Palócz dalainak hatása alatt virágzott fel az a modoros poézis, — írja Endrődi Sándor — mely üres cizfralkodásaival ma már csakugyan nem egyéb, mint irodalomtörténeti kuriozum. A muza is alkalmazkodott a kor divatjához: ropogós, fodros szoknyát viselt, kendőzte magát, kihívó, hetyke, ledér mozdulatokkal járt az utczán s teljesen megfélekedve égi származásáról, beállt markotányosúdnok.”

Lisznyai korának legnagyobb és legszeretetremlétebb bohémje, hazafias elfogultságában mindent megírt, és előadott, ami képzelmenek örökké színes, tarka teleszkópja előtt fölesillant s az akkori közönség mindent a politikai tüntetések szempontjából mérlegelt és becsült. Valóságos láz és mámor járta át a kedélyeket s ennek a hazafias láznak és mámornak poétái Lisznyay és társai. Olyan nagyokat senki sem tudott mondani, mint a vákony, czingár Lisznyai. Petőfi iránti bámulatát egyszer így fejezte ki: „Te felhőket eszel, és isteneket hánysz!”

Lisznyay Iskolájának tagjai: Szelestey László, Petykó Gáspár, Csermelyi Sándor, Székely József. (L. Lirai duhajkodások Endrődi.)

A vidékiesség szeretete ragadta Lisznyayt arra, hogy költeményeiben a palócz szóvirágoktól alig lehet észrevenni a tartalmat. — Miny, szerelembokréta, szemere, cicirke, rekenő, boldogvirág, talácsa, ferentő, lagya, szivkalács, virágtermőszó, ilinkedik, pipellős, kendőt lakik, csókporgettyű, jójip, vakondokcsók, bufaág toncsik, csókrapezg, poszrik és sok más szójárától homzsegnék Palócz dalai.

Megéneklie a kappanná vált kakast, valóságos duhaj egyszerűséggel ad elő, a gyöngéd izlést sértő dolgokat s elmond egy-egy teremtettét is.

Ugy látszik, Lisznyay és társainak izléstelen kiforlatlansága fölött gyakorol kemény kritikát Arany János Poétai recept című satirikus költeménye — amely összeszedi ezeknek furcsa szólásmódjait s így gunyolja ki őket:

Gyöngy, harmat, lilium, szellő, sugár, villám,
Hajnal, korom, szélvész, hattyu, rózsá, hullám,
Délbáb, meny, pokol . . . ha mind egybevésszed!

van hivatva arra, hogy a város kiadásainak tetemes részét fedezze s ha azt akarják, hogy jövedelmezőségét el ne veszítse: mindenáron abba az állapotba kell hozni, hogy magasabb bérösszeget biztosítson. De ezt a régi s csaknem várfalakkal bíró épületet átalakítani csak nagy áldozattal lehet.

De a mi közönségünk megkívánja azt, hogy első sorban a kényelmi szempontok vétessenek figyelembe. Kíván egy tágas s ha nem fényes is, de izléssel berendezett tánctermet, ennek közvetlen szomszédságában egy 180—200 személy befogadására alkalmas étkező termet, kíván egy női öltöző szobát és ruhatárt s mindezeket oly elhelyezésben, hogy a közlekedés teljes kényelmet nyújtson s az egészség ne veszélyeztesse. A szálló vendégek kívánnak jó levegőt nyelő s jól berendezett szobákat, — a bérlő kíván tágas földszinti étkező termet, esetleg kávéházat, jó magánlakást és konyha helyiséget.

Hogy meg lehet-e valósítani mindezen kívánásokat a mostani Rózsa területén: ez a tervezéssel foglalkozó mérnök dolga. Hogy kibírja-e a város a költséget: erre feleljen a böles magistratus. De, hogy ne ismétlődjen a 18 év előtti eset, mikor erre az ócskaságra ráköltöttek vagy 20 ezer forintot úgy, hogy nem láttunk rajta 20 forintot sem: ez már mindnyájunk érdeke, mert ha szebbé és jobbá teszik, ez nekünk jó és másoknak is jó, de ha így marad: az idegenek legföljebb csak elítélnék minket, — de nekünk rossz, nagyon rossz lesz!

Piros.

A községi és körjegyzők fizetésének rendezéséhez.

I. A gömörmezei jegyzők fizetésrendezése.

Az 1904 évi XI. t.-cz. a községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról intézkedik.

Ezen törvény alapján országsszerte és így vármegyékben is elkészültek és a folyó hó 15-iki vármegyei közgyűlésen tárgyalás alá is vétettek a szükséges előmunkálatok.

A munkálatok elkészülte után egy kedvezőtlen hír kelt szárnyra, a mely ha igaz, úgy méltán kelthet az méltó felháborodást vármegyénk jegyzői között.

A kérdéses hír olyképen hangzik, hogy: a kormány és a vármegye az a szándéka, hogy az egyes körjegyzőségek fizetése és átalányainak kiegészítésére adott államsegélynek azon része, amely az átalányokra esik, a körjegyzőtől egyszerűen elvonatik és az a törzsfizetés kiegészítésére tudatik be, az ezen államsegély elvonása után megmaradt átalányt fogja csak ez után kapni az illető jegyző vagy segédjegyző.

Fizetést rendezni, illetve felelni úgy, hogy egyik helyről elvonjuk, a másik helyen meg odaadjuk, kész méltánytalanság. En ebből egy hangot sem hiszek el. Azt merőben tagadom, s mikor ezt kijelentem, állításom igazolására a következőket hozom fel:

Az 1886. évi XXII. t.-cz. 66. §-ának negyedik bekezdése világosan azt mondja, hogy az egyszer megállapított fizetést leszállítani nem lehet, csupán az illető község tulterhelése esetén.

Az 1904. évi XI. t.-cz. 12. §-a szintén félre-magyarázhatatlanul kimondja, hogy: a törvény rendelkezései a különféle átalányokat nem érinti.

Mindezekből napnál fényesebben beigazolódnak az a feltevés, hogy a ma lábrakapott hírből egy szó sem igaz.

Midőn 1895-ben a körjegyzőségek felosztattak és az egyes jegyzők elesett fizetésükre nézve államilag kárpótlattak, nem lett az mondva, hogy kárpótlást az illető csak törzsfizetésére kapja, de az 1904. XI. t.-czikben sines egy szó sem arról, hogy az adott kárpótlásból a jegyzői átalányokra eső rész is a törzsfizetés kiegészítésénél felmerülő összeg apasztására fordítassék. Igaz ugyan, hogy az ezen ügyben a kir. számvevőség részére adott miniszteri rendeletben van egy ilyen szakasz, de a miniszteri rendelet ily nagy fontosságú elvi kérdésben nem egészítheti ki a törvényt.

Ertekeztem ez ügyben más megyebeli jegyzőkkel is, azonban azok ilyen dolgokat nem is hallottak, nem-hogy az náluk megtörtént volna.

Egyébként, hogy az államsegélyből a jegyzők átalányaira eső rész a községektől el ne vonassék, a vármegye közönségének is érdeke, mert míg egyrészt a jegyzők a már megállapított átalányaik teljes összegétől el nem eshetnek, addig másrészt a községek méltán elvárhatják az államtól, hogy terheiket legalább annyival könnyítsék, mert hiszen tudva van az, hogy a jegyző nem is a község, hanem az állam funkcionáriusa, fizetni azonban a község fizeti.

Mi bízva ügyünk igazságában, bizvást reméljük, hogy vármegyénk nemes gondolkozású közönsége a folyó hó 15-iki közgyűlésen is ügyünket igazságos elbánásban részesíti.

Kelt Serkén, 1905. február 6.

Szécsi Oskár, serkei körjegyző.

II. Az ország mostohái.

Harmineznég év óta keserves 400 forint fizetés mellett kinlódik az 1871. évi XVIII. t.-cz. rendelkezésére életbösszigen választott községi körjegyzői testület.

Az 1886. évi XXII. t.-cz. megengedte a községeknek, hogy ott, hol a viszonyok megengedik, a hol a községeknek úgy tetszik — a jegyzői fizetést 600 frtig felemlhetik.

Ámde ezt a különös méltányosságot a községeknek elenyésző kisebbsége gyakorolta a munkával agyon-terhelt községi körjegyzővel szemben.

Végre Tisza István — a községi közigazgatás alapos ismerője — a községi körjegyzői kar lehetetlen nyomorúságát enyhíteni óhajtván, törvényerőre emelte, hogy — nem számítva a melléjárulékokat: a minő a lakbér, irodai-, fuvar-, napidij és küldőzsedij stb. átalánya — az országban a jegyzői fizetés 1600 koronán alul nem lehet s az így felemelt fizetés, 1904. évi január 1-től esedékes.

Ámde törvény és annak végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendeletek között, a községi körjegyzői kar anyagi érdekei kárára, éles ellentét keletkezett.

Mert annak ellenére, hogy az 1904. évi XI. törvény rendelkezése világos és minden kétséget kizárólag rendel, hogy a jegyzők tisztai fizetése 1600 koronán alul nem lehet, a hatósági kiszámítási eljárás folyama alatt utasította a kir. pénzügyminiszter a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségeket, hogy az 1895. évi október 1-én életbelépett állami anyakönyvi törvény alapján, az egyes körjegyzői köröktől elvett, községektől járó — és fizetés, — valamint a melléjárulékok, a minő a lakbér, fuvarbér, napidij stb., melyek kártalanítása czimen „állami anyakönyvvezetői segély” rovat alatt a jegyzők által elvezett „egész összeget” a jegyzői fizetés felemelésébe számítsa be. — Természetes, hogy ilyen szűkkelbű számítás mellett a legtöbb jegyző érzékeny károsodást szenved.

Van sok jegyző, a kinek 400 koronával kevesebbet számítanak, mint amennyi őt a törvény alapján megilleti.

A neheztelt pénzügyminiszteri rendelet szűkkelbűségét semmi sem mentheti, hiszen épen a községi kör-

jegyzői kar az, mely méltán elvárta volna — azért, hogy mint községi tisztviselő: anyagi felelősséggel ki-vetési és behajtja az állami adókat — a kir. pénzügyminiszter ertől az, hogy nem kegyeket, a mit sobasem várt, hanem igazságot nyerjen, s törvényes igényei méltányos ki-eljuttatást érjen el.

A sérelmes kiszámítás alapján készült javaslat a folyó havi 15-iki megyei közgyűlés első tárgya lesz.

Bízva kedves vármegyénk hagyományos igazságszeretetében, esdve kérjük, tiltakozzon a pénzügyminiszteri rendelet fiskális felfogása ellen; s írjon fel a kormányhoz, hogy az ország mostoháinak: a községi körjegyzők fizetésének megállapítása — a pénzügyminiszteri rendeletről eltérőleg — az 1904. évi XI. törvény szerelme alapján történjen!

Záhonyi János.

Hirek és vegyesek.

Közigazgatási bizottsági ülés. A közig. bizottság legközelebbi rendes havi ülése f. hó 13-án fog megtartatni.

Személyi hírek. Hámos László főispán ma városunkba érkezett, hogy a holnap tartandó rendes havi közig. bizottsági gyűlésen elnököljön.

Nemesség. Brinzev Arthur századosnak, Hámos Aladár dusai földbirtokos vejének és törvényes utódainak ő felsége a régi nemesség megtartásával a „temesszlai-nai” előnevet adományozta.

Ünneplés. Schwarz Ármán putnoki körorvost, ki hivatását félszázad óta ritka lelkiismeretességgel, fáradhatlanul s igazán humánus módon tölti be, ő felsége a közegészségügy terén kifejtett működése elismeréséül a koronás arany érdemkereszttel tüntette ki. A jól megérdemelt kitüntetés megveszerte őszinte örömet keltett s különösen Putnokon és vidékén, hol a tisztos koru, még mindig teljes odaadással működő férfiú köztisztviselőnek és általános szeretetnek örvend s jóleső érzést keltett a legmagasabb helyről jött elismerés. — A koronás arany érdemkeresztet Putnokon ma vasárnap adja át Hámos László főispán a kitüntetett orvosnak, kit e napon Putnok és a megye orvosi kara ünnepelni fog. Az orvossággyógyász-egylet és az orvosszövetség dr. Löcherer Tamás elnöklésével e napon Putnokon rendkívüli közgyűlést tart s testületileg fogja üdvözölni Schwarz Ármán körorvost működése félszázados évfordulója és kitüntetése alkalmából.

Kinevezés. Lehoczky Márton helybeli kir. törvényszéki joggyakornokot a m. kir. igazságügyminiszter a miskolci kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. Fiatalságunk derék tagjának előléptetése széles körben kelt őszinte örömet.

Halálozás. A rozsnói püspökség egyik legkiválóbb papjának baláláról kaptunk hírt. Kovács Nándor salgótarjáni prépost-plébános, kerületi esperes kath. autonómiai papi képviselő stb. f. hó 3-ikán 64 éves korában adta vissza lelkét Teremtőjének. Boldogult 1864—1872-ig volt Rimaszombatban tanítókaplán és gimnáziumi hittanár. Számosan emlékeznek vissza úgy a tanítványai, mint az akkor már felöltöttek közül városunkban is a derék tanító, hatalmas egyházi szónokra. Inét 1872-ben Dereskre ment plébánosnak, honnét Mátranovákra, majd 1895-ben Salgótarjánban vállalta el a felette terhes plébánia hivatalt. Még az évbén esperes, majd cz. prépost lett. Az egyházmegyei papság pedig azzal tün-tette ki, hogy 1897-ben megválasztotta autonómiai papi képviselőjének. A gyászszertartást Fábrián Ferenc rozsnói apátkanonok végezte mintegy 30 pap segédletével. Érdekes, hogy ugyanakkor fektűt halva a szomszéd somosujfalusi plébános: Balcsó Alajos is, ki nálánál 1 évvel volt fiatalabb.

Uj segédlelkész. Az eltávozott Ruzicska István róm. kath. segédlelkész helyére a szintén kedves modoru Fehér Miklós litkei segédlelkész helyezettett át a róm. kath. plébániához.

Recipe — és megvan a magyar költészet. Adj hozzá, ha tetszik, mintegy fölőlegül, Holdsugárt, a melynek illatja hegedül, A remény hurjából ezüst szakállakat És fond lángostorra, mint esőszálakat. A kétségbeesést álombabnak véljed, Takarja be a nap a sötétlő éjet. Rózsád szeme légyen a roppant ég boltja, Melyből egy meteor a tengert kioltja. S ha ez mind nem elég: bundára basalván Pislants a leányra egy laposat csalán; Fújjad a tilinkót szedtevettség szájjal, S kenje meg Apolló fürteidet . . . (1852.) bizonyosan hájjal!

A költő maga is érzi később, hogy csapongó kedvében mindent válogatás nélkül megirt, azért legutolsó kötetének, a Madarak pajtása cziműnek előszavában így igazítja helyre önmagát: „Mivel palócdalaim közé, egyrészt akkori hirtelenségből, oly pajkosságokat is becsuszantottam volt, melyek talán a szép izlés ellenére, sokaknak illemi érzületét, bármi piciny részben is sértették, részemről most mind magam, mind a tisztelt olvasóközönség iránt nélkülözhetlen kötelességemnek tartom, biztosításul különösen megjegyezni, miszerint szigoruan ügyeltem arra, hogy ez új dalgűjtemény erkölcsi szelleme kristálytisza legyen.”

De hogy azt ne gondolják, hogy ebben a kötetben sorra fogja énekelni a madarakat, elmondja: miért adta ennek Madarak pajtása czimét? Azért, mert mint a madarak is többféle dallamokat zengenek, úgy ebben sokféle hangulatu: magasztos, népies, kedélyes, szeszélyes, szenvedélyes változatok találhatók fel, szóval manapság egyes költemények czime alatt foglalnak össze. A madarakkal, sőt a természet minden dalosával bőségesen foglalkozik ezekben a versekben, az tény.

Sokszor talán inkább a korlátlan szabad természet szenvedélyes kedvelője tűnik elő utolsó dalaiból, mint az igazi költő. Mintha csapongásaival megfogyott volna költői vénája. Ide iktatok egy részletet leginkább megrótt Nyáréj czimű költeményéből, a melyről azt írják a kritikusok, (Endrődi) hogy a lírai hagyomány határain jár. — Csak hogy a kritikus gonosz keze csak a rosszat rántja elő! Mi azonban leszünk igazságosak s lássuk meg azt is, a mi jó:

„Pitypalatty! A — visszhang! A vizen Kedvem nagy . . . Milyen szép Zsilipen, Itt épen Éji kép! Lityilütyü, Mellettem S mily összhang! Kigyófütyü, Cseveg el Dal, barang, Lilola, A csermely Szent titkos, Fuvola, S szól hozzám Ábrándos, Lombelgés, Hab hullám. Lég — ének Esengés, Levegő. Ütének Láy zsongás, Fű, fa, kő Szívembe Zsibongás, Érez, él, Lelkembe. Pütyögés, Szól, regél . . . Zaj és esend Pityegés, — — — Egészen Czirczegés, Az ormon Mesésen Perczegés, Agg várom Vegyül el. Zizzentő, S meglátszik, Ugy tün el . . . Kis szecső, Hogy játszik Oldalán Lenn és fenn A villám. Micsoda A légben A falon Hangsoda! Szent bogár, Ósz mohon Bűvmoraj, Röpdes, jár, Zöld gyík les Tündérazaj, Tűzdarázs, S keresztes Ki irta? Mint parázs, Vén pók szó Paesirta. Éjdongó — Szívemtszó A halvány Pillangó — Ómondát: A szöke Zenénél, Melyen át Pintyőke: Táncazra kél Piezike, S elvérzett S e féle Százfélé, Pillike, Bajnokok Madarak Szellemke, S századok Bogarak, Villike: Beszélnek A felhők, Sziniszin, A — szélnek! A szellők: Czinczinczin, — — — (Innen kezdődik a megrovás!) Ityinpinty, Egyszerre Vijongva Lityinpinty, Szállong a . . . Linglanglong, Ümmögés, Denevér, Harang kong, Műmmögés, Tán vért kér? Darázs dong, Mély hangu, S rá kondul Bika borg U, u, u, Távólbul A lápon Sittyongta, Egy élő Két lábon Szalonka: Zenélő Kigyó „szissz” S, S, S, Légharang: Békát visz S, S, Sz.

Oduból (S végre visszatér oda, a honnan kiindult!) Sugalmat: Bagoly szól, tén oda, a honnan kiindult!) Hogy könyesepp Vén kuvik Pitypalatty!) Volt ő egy Fuldoklik. S mely szemből Szép szemben S mond „kukuk” Kedvem nagy! Régenten. A kakuk. A csillag S im a bold S az éjből Kéjt csillag; Lehajolt Jövendő. Rám kacsint Sugárán Kukmukpukk S szintugy int: Most talán Ufmatmukk. Azt hiszem, Szellemek Zuhánás, Leányszem Függenek. Buhánás, S ott terem. Ihlető Kirikrakk. Szellemem. Vonzerő. Quakquakquak. Az ábránd Delejés. S tudj isten Menybe ránt. Sejtelem, Mily szörnyen Varázs szó Végtelen Szép larma. Az álom. Szerelem! Zug marma! Fűszalon. Egy szebb, jobb Dalolnak, Virágon. Álmodott Táncoznak, Álmodik Boldogság: A rémek. A harmat, Másvilág! S tündérek! Szerelmet,

Szerény véleményem szerint nem bánt egészen igazságosan a költővel a kritika, mikor a lilola, linglanglong, ufmatmukk, sziniszin, intyinpinty, lityinbinty és a többi hangutánzások miatt egyszerűen lerántotta és mint lírai hagyományt kinevelte, mert azt hiszem, vita tárgyát képezheti, hogy a hangutánzó szók a költészetben mennyire jogosultak, mennyire nem? — mert egy más rokon művészet: a zene, gyönyörű darabokat ismer csupa hangutánzó természeti motívumokból! Megengedem, hogy a Lisznyay hangutánzásai nem mindig a legsikerültebbek és talán nem egészen világosan domborodik ki a költemény értelme, de homályos volta szaggatott rövid mondatainak kifolyása és a Nyáréj eltekintve az eltekintendőtől hangulatosan és nem mindennapi tehetséggel írja le. Igaz, hogy napjainkban tán jobban feltűnnék, de mikor a nagyok s a nagyok nagyjai: Arany és Tompa daloltak s Petőfi és Vörösmarty ajkán nemrég hangzott el a dal, — akkor persze nem volt elég egy kiforratlan tehetség műve!

De hogy tisztelt hallgatóságom szives türelmével nagyon vissza ne éljek, felolvasom még befejezésül azt a darabját, a melyet én a költeményei közt egyik legszebb-

Körbál Február 4-én tartotta rendes évi táncmulatságát a Polgári Olvasókör, igen kedvező auspiciumok között. A kik ismerik az előző évekből e mulatságok kitűnő történelmét, előre készültek rá az idén is. A bálanya tisztességét dr. Kovács Lászlóné Rásky Etelka vállalta el, a mi már magában véve is elég biztosítéka volt a bálnak. Közreműködött a nagyszámú rendezőség is dr. Törköly József előklete alatt, hogy a hölgyek minél vidámabban és jobban mulathassanak. Mégis az idén, úgy látszik a sok mulatság, részben talán még a választások utóhatása alatt, kevesebben keresték fel, különösen polgáraink, e valóban jól sikerült mulatságot, mint rendszeren. A kik azonban megjelentek, egy szép este emléket vitték magukkal a reggeli órákban. — Féltilt órák vonult be az elnök karján a bálanya a Rákóczi-induló hangjai mellett, s foglalta el helyét; kit a rendező-bizottság elnöke s a kör remek szép csokorral lepelt meg. Utánna megindult a tánc s járták fáradhatatlanul hajnalig. Izléses, albumszerű volt a táncrend s összhangzatos, szép volt az egész mulatság lefolyása. Az első négyest 46 pár táncolta. A jelen volt hölgyek névsora a következő: *Asszonyok*: Dr. Kovács Lászlóné, Bábas Józsefné, Csizy Kálmánné, Fekete Mihályné, idb. Glaufl Pálné, özv. Gasko Józsefné, Hermann Béláné, dr. Institorisz Endréné, Illner Nándorné, Kathona Gézőné, Konecz Károlyné, Kallós Gézőné, Liezey Jánosné (Ochtina) Nehrbatt Antalné, Peck Henrikné (Kokova), ifj. Rábely Miklósné, Samarjay Jánosné, Sipos Béláné, Soós Ferenczné, Szabó Elemérné, Szabó Józsefné m., Szabó Istvánné, Szabó Soós Irén, özv. Szentpétery Gézőné, özv. Szijgyártó Istvánné, özv. Szöllösi Istvánné, özv. Sztraka Neutné (Putnok), Takács Jánosné (Kokova), Török Pálné, Varga Istvánné, dr. Veres Samuné, Vankovits Árminné, Vinis Viktorné, Zilyomi Jánosné (Jánosi) stb. *Lányok*: Csizy Juliska, Dobozy Giza, Glaufl Anna, Hermann Irma, Konecz Erzsé, Klauzál Anna, Lengyel Erzsike, Liezey Anna (Ochtina) Pappszász Irénke, Peck Berta (Kokova), Poppe Augusztá, Rábely Etta, Rásky Jolán, Szöllösi Juliska, Szöllösi Erzsike, Szöllösi Julia, Szentmiklóssy Ilona, Török Klema, Takács Mariska (Kokova) Volko Vilike, Vrhovszky Anna, Zilyomi Mariska (Jánosi) stb. — A mulatság igen szép anyagi eredménnyel is járt, mely a Polgári Olvasókör házalapja javára fordított.

Eljegyzés. Horváth György helybeli iparos polgártársunk kedves leányát Ilonkát f. hó 10-én eljegyezte Takács Ferencz cipésmester Hajdu Böszörményről.

As iparos tanoncokat segítő egyesület, f. hó 12-ikén ma d. e. 11 órákor tartja gyűlést a takarékpénztár helyiségében.

Halálozás Jugán Gusztáv, helybeli pénzügyi számvizsgáló 13 éves kedves leánya Jolánka, f. hó 6-án meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

A rimaszombati kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága ma vasárnap, delelőtti 1/2 11 órákor a „Polgári Olvasókör“ helyiségében ülést tart, melynek főbb tárgyai: a pénztárvizsgálóról szóló felügyelőségi jelentés, az évi zárszámadások és a közgyűlés idejének megállapítása.

Anyakönyvi kinevezés A belügyminiszter Deutch Béla jegyzői irnokot, a murányi anyakönyvi kerületbe helyettes anyakönyvvezetővé kinevezte.

Kaszinó-estély. Arról értesülünk, hogy a kaszinó a farsang végén, márczius hó 4-én még egy társas estélyt rendez.

Nőegyleti saúr. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete márczius hó 6-án a főgimnáziumban ismét egy élvezetesnek ígérkező zsur rendezését vette tervébe, sőt már szereplőket is kértek fel.

Pályázat. A siketnémák és vakok jolsvai intézetének folyó évi szeptember 1-én megnyitandó első osztályába 15 növendék fog felvételt. Felhívtnak azon szülők, a kiknek ilyen gyermekeik vannak, hogy a felvételt iránti kérvényekkel az intézet igazgatóságához minél hamarabb forduljanak.

nek tartok, — meglehet, hogy ifjúkori elfoglaltság s atyám emléke is vezet ebben, — de hogy kifejezései egyszerűen nemeselek, nincs bennük semmi izléstelenség, hogy ezt az igénytelen dolgot, a vándorbotot, az igazi népies költészet felfogásával megtudja aranyozni s a dolognak mélyebb eszméi alapot ad, azt — úgy hiszem — senki sem fogja tőle elvitatni.

De szóljon a költemény s hintsen egy két babérlombot a rég elfeledett költő begyepesedett sírjára:

A vándor botjához.

Lisznyay Kálmántól.

Vándorbotom ballagj velem!
Ballagva megy csak életem
Nem sejtí senki, nem, nekünk
Minő regényes életünk?!
Hozzád kín és nyomor között,
Mi vonzalomnak láncza köt?
Mint gyermek, még bohó, hamis
Miadtad én szenvedtem is:
Még mint viritó zöld gallyat
A szomszéd kertből loptalak
S a gazda: önkeresztapám
Mintha nem ismert volna rám, —
Letört vessződdel megrakott,
Aztán — ajándokul adott . . .
Mert mi feléd vonzott, csatolt,
Piros cseresznye csábjá volt.
Most mint szegény vándorlegény
Járok a világ közepén,
S te mind a leghivebb barát,
Kiséred a vándor nyomát;
Te vagy nekem hű támaszom,
Ha fáradásnak súlya nyom.
Kedves botom, te száraz ág!
Becséd nem sejtí a világ:
Nemzetséged terjedme nagy,
Te egy ősfának ága vagy,
Mely már sok század éveken
Nemes gyümölcsöket terem;
Minden tavasz örömmel ad
Rejére zöld lombkoronát;

Meghívó. A rimaszombati egy. prot. főgimnázium ifjusága f. évi február hó 18-án (szombaton) a főgimnázium tornatermében, tánczezel egybekötött jótékonyezélu hangversenyt rendez. — Helyárak: számozott ülőhely 2 kor., családjegy 5 kor., állóhely 1 kor. — Jegyek előre válthatók Lévai Izsó könyv- és papirkereskedésében. — Felülzítéseket a jótékonyezél érdekében köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtáznak — A hangverseny kezdete este 8 órákor.

Műsor: 1. „Népdalok“, előadja az ifjusági dalkör Pásztor Gyula főgimn tanár vezetésével. — 2. „Dani hadnagy“, melodráma, szavalja Szűts István VIII. o. t., zongorán kíséri Juraskó Jenő VII. o. t., hegedűn Sebestyén Gyula VIII. o. t. — 3. „Ch. de Bériot op. 9.“ Hegedű koncert; hegedűn játsza Novák Ernő VIII. o. t., zongorán kíséri Stech Dezső VII. o. t. — 4. „A krakéler“ című monológot Gabányitól előadja Kishonthy István VIII. o. t. — 5. „Gaudeamus igitur . . .“ régi diák-dal, előadja az ifjusági dalkör. — 6. „Könnyű-vér,“ induló, előadja a főgimn. ifjusági zenekara.

Közgyűlés. A rimaszombati polgári olvasókör évi rendes közgyűlést f. hó 19-ikén d. u. 3 órákor tartja saját helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Az 1904. évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. — 3. Jelentés az egylet 1904. évi működése eredményéről. — 4. A választmány előterjesztése a pénztári számadások megvizsgálásáról. — 5. Az 1905. évi költségelőrányszat megállapítása. — 6. Tiszviselők választása. — 7. Az új választmány megalakítása. — 8. Indítványok előleges bejelentéssel.

Pénzintézetek. A megyénk területén levő pénzintézetek e hónapban beszámolnak a múlt évi üzleteredményről, s közgyűléstükön bemutatják számadásukat.

Városunkban a messze vidéken jóhírű rimaszombati takarékpénztár február hó 27-én delelőtti 43-ik év., a gömörmegei takarékpénztár és hitelbank pedig másnap deután tartja 7-ik évi közgyűlést.

Másnap 28-án a gömörmegei nép- és iparbank szintén saját helyiségében tartja 34-ik évi gyűlést.

A nagyrőcei takarékpénztár február hó 5-én megtartotta közgyűlést.

A putnoki hitelbank részvénytársaság első évi közgyűlést folyó hó 14-én kedden tartja.

A nyustyai takarékpénztár XIX. évi működéséről folyó hó 19-én ad számot. Ugyanaznap delelőtti 10 órákor a 32 évi közgyűlést tartja a tornallyai takarékpénztár.

A jolsvai takarékpénztár február 22-én, a gömöri takarékpénztár részvénytársaság Rozsnyón márczius hó 12-én számol be részvényeseinek múlt évi működéséről.

A vármegyei közkórházban az 1904-ik évben 1557 beteget ápoltak. Ezek közül 993 beteg gyógyult, 249 javult, 81 gyógyulatlanul boesáttatott el, 100 meghalt és 134 ápolás alatt maradt 1905-re. Az ápolási napok száma: 43288 volt, s az ápolási díj 59736 korona.

Műestély Rozsnyón. A József főherczeg szanatórium egyesület rosznyói hólgybizottsága a József főherczeg szanatórium egyesület sorsjátéka javára Rozsnyón, a városháza nagytermében tegnap, folyó hó 11-én farsangi táncmulatsággal egybekötött jótékonyezélu műestélyt rendezett, melynek programja ez volt: 1. Megnyitó. Zene-egyveleg. — 2. Előkép. Bemutatás zenekisérettel. — 3. Uránia-előadás. Az Andrássyak nagyaszonnyai és koronájok: Francziska grófné. Vetített képekkel, ének-, dal- és zeneszámokkal kísért fölolvás. — 4. Előkép. Bemutatás zenekisérettel.

As iparosok nyugdíjegyesülete e még zsenge korát élő, de a nemes célt általános érdeklődés mellett szolgáló intézmény f. hó 19-ikén d. e. 11 órákor tartja közgyűlést a polgáriolvasókör termében.

Tűzoltó mulatság Putnokon A putnoki önkéntes tűzoltó egyeslet 1905. évi február hó 19-én a „Vám“ vendéglő nagytermében zártkörű táncmulatságot rendez. Belepti-díj: személyjegy 2 korona. Családjegy 4 korona. Kezdete este 8 órákor! A kik tévedésből meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, a parancsnoksághoz forduljanak.

S a gallygazdag növénykirály
Gyökén oly rendületlen áll!
Apád tehát királyi faj!
Virágin él sok méheraj;
Lombsátorán mely égbe kél,
Kis fülmilék családja él;
Lombja közé a napsugár
Harmatgyöngyöket lopni jár.
S reá, ha kél az alkonyat
A holdvilág fényesókot ad,
S ezüst özönnel önti át
Mohbársonyos agg derekát . . .
Ily fényes eldőd magzata
Vagy s mindez rád nem bata;
Nem is növeszté fel magát
A rút kevelység görcse rád!
Oly egyenes, oly sima vagy!
Keblemhez is szoritalak,
Ha tán vadomban töltöm át
Félelmesen az éjszakát . . .
Múlt álmaimban hű alak
Arany vesszőnek láttalak!
De légy s maradj te csak fabot,
Mutatva száraz sorsomat. —
Mert ugy értéked tudva ki
Elrabolhatna valaki!
Sokszor segélyed érzetén
Gyöngybe foglalni vágylak én;
De nem, hisz karesu termeted,
Ha bánat sújtja lelkemet,
Ugy is sokszor begyöngyözöm,
Ha könnyeimmel öntözöm!
S mi még hozzád epeztve von,
A legszivmetszőbb fájdalom:
Kedves botom! hű uti gyám,
Te rajtad vittem holt anyám
Koporsóját, temetőbe
S ez emlék mély gyásszal szó be! . . .
Sirom fölött is egyenest
Te légy az őrző sirkereszt!

Egészséges passzió. Amiről most írunk, az már hasonlít az „eső utáni köpenyeg“ ismeretes nótájához. Ennek folytán, olvasóink is, átfutva e sorokat, most legfeljebb csak csendesen csudálkoznak: ellenben, ha január hóban láttak volna e betűk napvilágot, — senki sem hitte volna el. Szól a mese a szabadkai kocsmárosról, az öreg Schuszték Józsefről. Ez a jó öreg magyar ember nemcsak darutollas kalapjával, kivarrtot czifra szűrővel, sallangos dolányzaeszkőjával út el a többi községe halandótól, hanem azzal is, hogy van egy egészséges passziója a többek között: minden reggel akár esik, akár fúj, — akár 19 C° a hideg, akár csekély 4—5° — megfürdik a szabad Rimában. A télen keresztül — emlékezdünk rá, abban a dermesztő hidegekben, mikor egy éj alatt fagyott be a Tisza; a fagyott verebek jégeső módjára hullottak a levegőből s a farkasok egészen Nápolyig lesomfordáltak melégedni: az öreg léket vágott a Rimán s megfürdött. Ha kánikulája van — ami 2—5° hideget jelent — még szappannal is mosdik, egészen kedélyesen. Az igaz, hogy a toaletjtét előre megcsinálja lakásában, s a helyszínen már csak botosait és befordított szűrét kell ledobni. S mit mivel a vízben? — mint egy született kacsa. S az a legérdekesebb, hogy mindez nem kacsa, hanem valóságos, hitetlenkedés miatt uriemberekkel beigazolt tény. Az öregnek valaha fejtörcei voltak, ezt a kurát ajánlották neki — s a görcsök most egészen elmaradtak. Más ember e passziótól nemcsak fej, de általános testi görcsöket kapna, ha a guta még ott a helyszínen nem tenné tiszteletét. Most, miután a hőmérő idestova a 0 ponton lesz, az öreg magyar bizonyára sóhajtozva fog visszagondolni téli élvezeteire . . .

Tűzeset. Folyó hó 9-én János község ujonnan megválasztott birájának: S a m u Jánosnak széna- és szalmarakományát 10-én virradóra ismeretlen tettesek felgyújtották. A kár jelentékeny, de ugy értesülünk, hogy biztosítva volt. A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

Kivándorlás. Az Amerikába való kivándorlás mindinkább nagyobb arányokat ölt. Múlt év decemberében Magyarországon 24891 utlevél állítottat ki, s még 5000 társ kísérte a kivándorlókat. 8000 el több utlevél adatott ki mint az előző november hónapban s 19000-el több mint az előző év decemberében. Az utlevelekből csaknem 23000 szolt Amerikába. Sajnos, Gömörvármegye a főkontingenst szolgáltatók között az első sorában foglal helyet, a mennyiben decemberben itt 1237 utlevél adatott ki. — Ezidő szerint a kivándorlás nembogy csökkenne, de napról-napra szaporodik. Bizony ez igen komoly aggodalomra ad okot s tenni kellene valamit annál is inkább, mert most már nemcsak a férfi munkáskéz vette fel a vándorbotot, de a nők is követik hozzártózoikat, sőt egész családok hagyják oda az óházat. — Údvos lenne a népet felvilágosítani, hogy ez nem lehet így s bizony szomorú következménye lehet a könnyelmű kivándorlásnak, mert — mint halljuk — már többeket küldtek vissza, kik hiába költöztek. Így a napokban több jánosi, pálfalai és bellényi illetőségű egyén lett Fiuméből visszaküldve.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalnál a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen 24 gyermek; ebből 9 fiu, 11 leány. Halva született: 2 fiu, 2 leány. — *Házasságok kötöttek*: Gacs Béla és Hosszu Erzsébet vegyesvállásuk, Földi Lajos és Korent Vilma egy-vállásuk, Rózsa Lajos és Kiszely Mária egy-vállásuk. — *Elhaltak*: *Sirkó János 67 éves, *Mocsár István 23 éves, *özv. Oczelak Józsefné 67 éves, Farkas Teréz 16 éves, Princz Izidor 2 éves, *Tihanyi József 74 éves, Schweitzer Dávidné 61 éves, Schvarcz Pál 33 éves, *özv. Veronesik Jánosné 60 éves, Bortel Anna 2 éves, *Marek József 30 éves, *özv. Rádi Jánosné 73 éves, Kados Mihályné 62 éves, *Torpis Ferencz 77 éves, Balog Mária 2 éves, *Kovács Sándor 45 éves, *Deme István 73 éves, *Kuvik Etel 7 napos, Németh József 66 éves, Hegedüs Gusztávné 70 éves, *özv. Lé-nárt Józsefné 60 éves. — A *gal jelöltek a közkórházban haltak el.

Miskolczi heti vásárok állatfelhajtással. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi miniszter megengedte, mikép Miskolczon a szerdai heti vásárok állatfelhajtással tartassanak meg.

Számadás. A rimaszombati polgári olvasókör folyó február hó 4-én megtartott táncmulatságán az összes bevétel volt 746 kor. — fillér, a kiadás pedig 398 kor. 56 fillér, tiszta maradvány 347 kor. 44 fillér,

a mely összeghez felülzítéseikkel és jegyeik megváltásával hozzájárultak: dr. Kovács Lászlóné szül. Rásky Etelka védnökü 100 korona, dr. Törköly József 32 korona, Samarjay János, Farkas Zoltán 18—18 korona, Tepper Lajos, id. Institorisz Endre 10—10 korona, dr. Kovács László, Drausner György, Frank Menyhért 8—8 korona, Molnár József, Szabó Elemér, id. Rábely Miklós, dr. Kármán Aladár 6—6 korona, Varga Lajos, Percz Samu, dr. Baksay Dezső, dr. Cziner Miksa, Bornemissa Elemér 5—5 korona, dr. Lichtschein Adolf, Heksch Bertalan, dr. Weinberger Rezső, Csillag Mór, dr. Lusztig Sándor 4—4 korona, Gémes Béla, Soós Ferencz építész, dr. Ráróssy Gyula, Holländer Géza, Lévai Izsó, Schulhof Pál, dr. Stern Jakab, Zsigmond Elek 3—3 korona, Zeidner Géza, id. Lojko Lajos, Boczko Dániel, Tuba Bálint, ifj. Simon János, K. Szabó József, Bodor László, Konyha Béla, Kohn Adolf, Weisz Adolf, Szabó István, Bródy József, Loysch Ödön, Eperjessy István, Szabó József m. Kohn Adolf, Bánik György, Dickmann Jenő, Kallós Géza, Láng A. Vilmos, Dr. Krausz Mór, Győri Lajos, ifj. Rábely Miklós N. N., Stolcz Dezső, Bary Imre, Benyó Béla, Rónay Gyula, Stolcz Zsigmond, Jádý Ferencz, dr. Angyal Ödön, Zsuffa Kálmán, Józsa Ignác, Vozáry Béla, Varga István, Istók József, Máriaassy István, id. Csapó János, ifj. László János, Schweitzer Dávid, Lovass Árpád, Barányi György, Szabó Ferencz, S. I. Pásztor Gyula 2—2 korona, Csintalan János, Stehlszky Samu, Rakottay Lajos, Nehrbatt Antal, Berács Gusztáv 1—1 korona. — A szives adományok és felülzítése-sekért a polg. olvasókör nevében hálás köszönetet mond Rimaszombat, 1905. február hó 9.

Gábris Barnabás, pénztáros.

A nyustyai magyar olvasókör f. hó 4-én könyvtára gyarapítása javára, kitűnően sikerült mulatságot rendezett, mely reggeli 6 óráig pompás jó kedv mellett tartott, s melynek tiszta jövedelme 114 korona volt. Az első négyest 40 pár táncolta. A szép sikerű mulatságon felülfizettek: Molitörizs Zoltán, Schönwiesner A., Korach Jenő, Volko Viktor 2—2 koronát, Demeter Márton, Purjesz Ignác, Bahéry Viktor, Szentpéteri N., Pál Gyula, Dr. Hruska János, Paulovics I. Filyo János, Pasku János, Petrivalszky Gy., Weisz Zsigmond, Köllner János, Kossuth Lajos, Scholtz Ádám, Czövek B. Koczka Pál, Brosch János, Orosz Gyula, Bosanszky István 1—1 koronát.

Nyilt-tér.*)

Uri bál Tiszolozon.

Mi alólítottak, elkésve bár, de mégis kénytelenek vagyunk a folyó hó 2-án Tiszolozon megtartott jelmez-estély című és tendenciájára ellen tiltakozni és Gömör megye hazafias és demokratikus értelmű közönségének ítéletét kikérni.

Történt ugyanis, hogy a múlt hó végén Tiszolozon egy jelentős látott napvilágot, mely a tiszolozói „Magyar uri társaság közös megállapodásából” egy szigorúan zártkörű jelmez-estélyt rendez, amely estélynek nemcsak rendezőségéből, de részvételéből is egy különben köztisztviselőben részesülő társadalmi réteget a rendezőség szándékosan kizárt és bennünket a helybeli intelligens társaság előtt, mintegy felléptetve állított; a mit mi a leghatározottabban visszautasítunk: kijelentvén egyuttal, hogy tiltakozunk az ellen, mintha itt Tiszolozon, bárkinek is joga volna a helybeli magyar társaságot *uri vagy nem uri részre osztani* és ezenfelül még *közös megállapodásról is beszélni*, mivel mi magunkat éppen oly jó sőt ezek után még jobb magyaroknak tartjuk és szerény működési körünkben olyan uraknak is, mint az estély rendezősége.

Az estély megtörtént, nem kutatjuk, kik voltak rendezői, de felkérjük őket, hogy jövőben, ha mulatságot rendeznek, keressenek annak más címet; mert fent előadott eljárásuk minden komolyan gondolkodó ember rosszallását hívja ki, annál is inkább, mivel a magyarság ez őrszemén, minden hazafias magyar embernek kötelessége volna az összetartást előmozdítani, nem pedig viszálykodást szítani.

Tiszolozon, 1905. február havában.

A tiszolozói nem uri társaság nevében:

Gasparik Miksa, Brikmayer József,
m. á. v. mozdonyvezető, m. á. v. mozdonyvezető.

*) E rovatban közöltétek felelősséget nem vállal a Szerk.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban, a **Kmetty utca 15. sz.** alatti házban egy három szobás és egy két szobás lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel folyó év **május 1-től** kiadó. — Tudakozódhatni: **ö.zv. Szabó Lászlóné** tulajdonossal ugyanott.

Kiadó bolthelyiség, eladó ház.

A „Tompa” tér és Andrassy-utca sarkán levő emeletes sarok házban egy szép **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel **május 1-től**, ugyan ott a mostani **Derekas-féle** volt bolthelyiség **1905. november elsejétől** bérbeadó és a **Kossuth-utca 41. számú ház**, szépen rendezett kerttel szabad kézből **eladó**.

Értekezni lehet: **Andrási László** fényképészszel. 2—3

Meghívás.

A Rimaszombati Takarékpénztár (az Osztrák-Magyar bank mellékhelye)

XLIII. évi

rendes közgyűlését

1905. évi február hó 27-én

délután 9 órakor tartja saját helyiségében, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Igazgatósági jelentés az 1904-ik üzletéről.
2. A felügyelő bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Az évi osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok választása. Rimaszombat, 1905. február 10-én.

Az igazgatóság.

1—2

Meghívás.

A Nyustyai Takarékpénztár

részvénytársaság

XIX-ik évi rendes közgyűlése

1905. február hó 19-én d. u. 2 órakor az iskola tantermében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1904-ik évi üzletéről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség iránti határozathozatal.
3. Indítványok.

Az igazgatóság.

A mérleg és a jelentések az üzlethelyiségben megtekinthető.

3—3

Virágok.

Szép **virágzó jácintok** különféle színekben, **tulipánok**, **Cyclamenok** (havasi ibolya), fehér teljes **primulák** (kankalínok), különféle szobadisz-növények, valamint később **árvácskák**, **nefejejtsek** és **százszorszépek** vörös- és rózsaszínben igen jutányosan kaphatók

VÁMOSSY SÁNDOR,

kezelő műkertésznél Rimaszombat, Ferenczy-utca.

Kiadó lakás.

Losoncsi-utca 13. sz. alatti házban **egy lakás**, mely áll 2 szoba, konyha, kamara és hozzátartozó fatartóból; továbbá **egy lakás**, mely áll 3 szoba, konyha, kamara, fatartóból, — f. évi **május hó 1-estől** napjától bérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos: **ö.zv. Stelkovich Istvánnéval** 2—*

Meghívó.

A Gömörmezei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

VII-ik évi

rendes közgyűlését

1905. évi február hó 28-án

délután 2 órakor fogja saját hivatalos helyiségében megtartani, melyre a t. részvényes tag urak oly figyelemmel bivatnak meg, hogy azon esetben, ha szavazati jogaikkal élni óhajtának, részvényeiket az alapszabályok 22. § a alapján intézetünk pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal letéteményezni szíveskedjenek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései a lefolyt üzleti év eredményéről és javaslata a tiszta nyereség mikénti felosztása iránt.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
3. Négy igazgatósági tag választása az alapszabályok 32. § a alapján.
4. A felügyelő-bizottság választása az alapszabályok 53 § a alapján.
5. Harminez választmányi tag választása az alapszabályok 58 § a alapján.
6. Az igazgatóság és felügyelő bizottság javaslata a részvénytöke telemelése s ennek folytán az alapszabályok 6. és 23. § ainak megfelelő módosítása iránt.
7. Indítványok.

Rimaszombatban, 1905. február hó 11-én.

1—2

Az igazgatóság.

Kiadó lakás.

A **Kossuth-utca 1. sz.** alatti emeletes házban — a pénzügyigazgatósági épülettel szemben — a földszinti lakás bérbe kiadó. — Értekezhetni **Benyó László** tulajdonosnál. 2—3

Meghívás.

A Gömöri Takarékpénztár Részv.-T.

I-ső évi

rendes közgyűlését

1905. évi márczius hó 12-én

délután 3 órakor Rozsnyón, a „Sas” vendéglő nagytermében tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.*)

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Tiszta jövedelem feletti rendelkezés.
4. Indítványok, melyek a közgyűlés határnapja előtt 8 nappal részvényes által írásban az igazgatóság elé terjesztetnek (alapszab. 9. §.)

Rozsnyó, 1905. évi február hó 3-án.

Az igazgatóság.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 8. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a közgyűlés időpontját megelőzőleg 48 órával az intézet pénztári helyiségében vagy Miskolcra a „Borsod-Miskolczi Hitelbanknál” letéteményezi s az erről szóló igazolványt fölmutatja. — A közgyűlés az alapsz. 7. §-a értelmében határozatképes, ha 10 részvényes megjelenik, a kik 500 részvényt képviselnek.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált számadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12-ig) az érdekeltek által megtekinthető. 1—1

Kiadó bolt.

A **Jánosi-utczában** — a régi gimnáziummal szemben — bárminő üzletnek is alkalmas bolt **május 1-től** bérbe kiadó, esetleg örök áron is **eladó**. Értekezhetni lehet **id. Lévy István** tulajdonossal Szijjártó-utca. 1—3

Kiadó lakások.

Tamásfalán (a volt Molnár Lajos-féle házban) **két lakás**: az egyik 4 szobás, a másik 2 szobás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel **1905. év május hó 1-től** — utóbbi konyhakerttel azonnal is — bérbe kiadó.

Ugyanott egy nagy gyümölcsös kert is bérbeadó.

A lakások megtekintése, valamint a feltételek iránt értekezhetni lehet **Szabó József** mézárás tulajdonossal Rimaszombatban. 2—*

Meghívás.

A Gömörmezei Nép- és Iparbank

XXXIV. évi

rendes közgyűlése

1905. évi február hó 28-án

délután 9 órakor az intézet saját helyiségében fog megtartatni, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán a felmentvény megadása.
3. Nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. Sorrend szerint kilépő igazgatósági tagok helyeinek betöltése.
5. Felügyelő bizottság és napibiztosok választása.
6. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1905. február hó 7-én.

Az igazgatóság.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált vagyonmérleg, nyereség- és veszteségszámla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető. 1—2

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban a **Jánosi-utca 2 szám alatt** — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 38 éves kitűnő meneteli üzlethelyiség lakással együtt **1905. évi augusztus vagy november hó 1-től** bérbe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

Értesítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross-utca 50. sz. a. 1—2

Meghívás.

A Nagyrőczei Népbank Részv.-Társ.

évi

rendes közgyűlését

1905. évi február hó 26-án

délután 2 órakor Nagyrőczen, az intézet saját házában tartja, melyre t. részvényesei tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg és számadás jóváhagyása.
4. Tiszta jövedelem felosztása.
5. A múlt közgyűlés által megválasztott bizottság jelentése, fizetésrendezés, végkielégítés és tisztviselők nyugdíjáról való határozat hozatal.
6. 4 darab részvény visszavásárlása és megsemmisítése.
7. Felügyelő bizottság választása.
8. Netáni indítványok.

Nagyrőcze, 1905. február hó 5.

Az igazgatóság.

Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198 §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében délelőtt 9—12 óráig megtekinthető. 1—1

Meghívó.

A Jolsvai takarékpénztár

részvénytársaság

ez évi közgyűlése

február hó 22-én délutáni 2 órakor fog saját helyiségében megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. A közgyűlési elnök választása.
2. Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.
3. A felügyelő-bizottságnak a lefolyt évi üzlet-számadás és mérleg megvizsgálásáról szóló jelentése.
4. Az osztalék megállapítása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadás iránti határozathozatal.
6. Esetleges indítványok.

Jolsván, 1905. január hó 25-én.

Hoffmann Miksa s. k., vezérigazgató.

3—3